

Lo Somatent

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XIV

Reus Dissapte 23 de Desembre de 1899

Núm. 3.447

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d'aquest diari i en las principals llibreries d'aquesta ciutat i de fora.
En Barcelona, litografia Mallofré, carrer Junquera, 6.
No s' retornan los originals encara que no s' publicuin.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes. Ptas. 1.
En provincias trimestre. 3.
Extranjer y Ultramar. 5.
Anuncis, a preus convencionals.

Farmacia Serra

12 ANYS

de continuades curacions y d' una acceptació general, son las millors probas para demostrar que l'

XAROP SERRA

es lo millor remey para combatre per crónica y rebelde que sia tota classe de.

La que paga més contribució de la provincia.

VINYAS AMERICANAS

MARCIAL OMBRÁS

PROPIETARI AGRICULTOR

FIGUERAS (Girona)

150.000 peus de 5 á 10 anys que produheixen anyalment:

DEU MILIONS D' ESTACAS * * * * * **DOS MILIONS DE BARBATS**

No compreu res sens visitar los meus criaderos

que son los més antichs é importants d' Epanya.

PREUS REDUHITS

Secció doctrinal

Diferencias

L'esperit públich catalá viu dins d' un medi intelectual distint y s' mou la rassa del centre y del mitjdia d' Espanya.

En tenim d' aixó una prova tremenda en la present qüestió económica. ¿Hi ha cap dubte que la sentim, la pensém, la vivim y la plantejém de molt diferent manera nosaltres y ls fills de l' altra rassa? ¿N' hi ha de que al resoldrela, ens trobem els uns dels altres á una distancia immense? A tal punt ho es, y estém de tal modo los uns á través dels altres, que las nostras diferencias son notoria revelació de duas psicologias socials nascudas y arreladas ab orientació y finalitat ben bé diversas.

Lo nostre esperit públich demana expansió, llibertat, autonomia. No veu en l' Estat espanyol un regulador, sino un aturador de las funcions socials y políticas. No l' considera resúm y síntesis dels temperaments y las rassas que conviuenh dins la península, sino forsa dissolvent y destructora dels cossos naturals. No té confiança en res que no siga respectar arreu las energias de la acció saniosa y lliure, en res que no siga fomentar y enforir las variás y espontánias manifestacions de la naturalesa y de la vida.

Lo nostre medi procura desintegració, diversitat, adaptació á condicions estables però diferents. Té verdader horror á la uniformitat, á las jerarquias artificiosas y burocráticas, á la reglamentació administrativa dels xinos, á las elucubracions de la mentalitat semítica. Es fonamentalment autonomista: en lo individual, vol l' individu lliure; en lo municipal, lliure al municipi; en lo regional, á la regió sobirana y lliure; y reduheix l' Estat á representant y orgue dels interessos generals y comuns. Vol al municipi, escut del ciutadà; á la regió, escut de ciutadans y municipis; al Estat, garantia d' uns y altres en lo social y polític. Y vol, en fi, que l' Estat pensi y miri cap al estranger, porti la total defensa dins la concurrencia internacional en l' esfera dels interessos morals, materials y étnichs, deixant que las regions, secundadas pels municipis y pels ciutadans, pensin y mirin cap á dins del cos social y desenrotllin la vida y las iniciativas interiors.

¿Cóm no han de ser grans las diferencias y las distancias que ns separan del centre y del mitjdia, ahont l' uniformisme y la burocracia y l' omnipotencia del Estat son com lo *sanctu sanctorum* de totas las

classes, com vells y venerats fetiches conservats dins l' ámbar d' una tradició intangible?

En materia económica, com en totas las demás, Espanya s' ressent d' una excessiva y funesta ingerencia del Estat dins la vida local y individual. Sols los socialistas de cátedra y ls seus *manhan* que aytal ingerencia fortifica, segons la frase d' en Held, l' esperit públich. L' uny de ser aixís, la esperiencia demostra que precisament l' esperit públich es més débil quan més fort es l' Estat, y que aquet no deu sortirse dels interessos comuns de las regions naturals, si la societat ha de lograr lo total benefici de las sevas forsas y dels seus recursos.

No es l' Estat, sino la regió natural qui deu establir la organizació económica. Y aquesta organizació no deu ser un forme, sino varia, para adaptarse plenament á las condicions de la naturalesa y respectar y aplicar las sevas lleys inexorables; que en aixó consisteix la vitalitat dels pobles y la ciencia humana. Es cent vegadas més productiu y millor crear adaptacions viables que no crear fórmulas y sistemas; cent vegadas més humá y profitós acostarse á las formas més senzillas y íntimas de la societat, descubrint los seus secrets, que no apartarsen para crear formas externas y complicadas.

A n' el nostre esperit públich li repugna l' esclavitut de las idees mortas. A ne l' nostre medi no li convenen uniformismes. L' ánima nostra sab ben bé que essent lliure para regir la seva vida, caminaría al pas de la civilització moderna; y per aixó reivindica la personalitat que li donaren las generacions que foren y ha conservat y vol enforir la generació que viu.

J. LLUÍ RISSERCH.

(De La Veu de Catalunya.)

Los arsenals del Estat

Si als inglesos los hi diguessin avuy que s' anavan á suprimir per inútils los arsenals de Portsmouth, de Chatá y de Woolwich; si als francesos los hi diguessin també, que s' anavan á tancar los de Cherbourg, Brest y Toulon; si als italians los amenassessin ab suprimirne cualsevol dels de Venezia, Nápoli. La Spezia ó Castellamare; si als nort americans los hi perlesessin d' esmicolar lo de Brooklyn; si als alemanys los tractessin de convencer de la necessitat d' enranar los de Dantzic y de Kiel; compendriam molt be, dintre de cualsevolga d' aquestas suposicions, que ls nacionals interessos respectius possessin lo crit al cel. Y fora

molt natural, porque á n' ells, los suadits arsenals los hi serveixen per alguna cosa, no pas poch profitosa.

Lo que ja no compreném tan clar es lo per qué, aquí, á Espanya, se vol encare persistir en l' erro de conservar los péssims arsenals del Estat ab tota sa defectuosa y complicada organizació, ab sos enormes é improductius gastos, ab son personal deficient, ab sos medis y sos procediments de treball anticuats.

Los arsenals marítims, en efecte, serveixen en aquellas nacions que ls posseixen, ben organitzats para duas cosas ben útils: ó son, molt generalment, llocs de refugi, de conservació y de reparació dels barcos de guerra, al mateix temps que grans magatzems d' aprovisionament y de material de reserva para la Marina y para l' exercit; ó be son, y aixó es ja més frequent, una institució mixta, un arsenal-dressana, ahont, apart de las funcions suaditas, també hi desempeña la de la construcció, per compte del Estat, de nous vaixells de guerra.

Avuy dia, en que ben averiguat y fins establert per la ciencia económica ab carácter axiomátich lo conegut principi de que l' Estat ho produheix sempre tot «car y dolent» (perque en las obras fetas ab characters y para fins oficials s' hi troba á mancar aquell esdria, la majoria de les nacions comencan á reduir y sistemáticamente la conservació y l' utilisament dels antichs arsenals-dressanas, ben convensudas de que la industria particular construeix ab millor esmere, ab més prontitut y ab mes baratura que no pas l' Estat mateix los barcos de combat per la marina de guerra.

Y aixís es com veyém á Inglaterra encarregant sas millors construccions navals á las conegudas cases armadoras d' Armstrong y Mitchell, de Thomson, de Yarrow and C., mentres que reserva á sos propis arsenals oficials no més algunas construccions poch importants de certes unitats secundarias y, en cualsevol cas, las funcions de custodia, reparació y aprovisionament dels barcos de la Armada nacional. Fransa, igualment, si be encare conserva en favor de sos arsenals públichs aquella certa primicia histórica en quant al encàrrech de las construccions navals que sempre havia sigut sa funció característica, comensa, empero, á decantarse molt envers lo modern sistema d' apelar als concursos entre la industria privada para realisar sos projectes d' augment del material. Las societatís anónimas grossas y poderosas com la de «Forges et Chantiers de la Méditerranée», com la del «Crenso»; alguns constructors particulars acreditats com Mr. Le-Normand, del Havre; certas dressanas com las de Indret y de Saint Nazaire; han demostrat tenir molla més aptitut para servir be, rápidamente y ab relativa baratura ls encàrrechs del Estat que no pas sos propis arsenals. D' aquí que ls hajan enforzat. Y potser sia per aquest motiu que s' han registrat abusos com lo que passá darrerament ab la «Jaureguiberry», construhit á «La Seyne», y entretingut ab probas y més probas durant alguns mesos per la mateixa Comissió oficial encarregada de dictaminar sobre procedencia de la admissió definitiva del barco, no més para donar lloch á que s' poguessin acabar entre tant altres dos ó tres acorassats del mateix model y d' igual desplaçament, pero comensats á construhir molt més aviat que aquell en las dressanas del Estat.

A Italia, malgrat l' entusiasme nacional per las grans construccions fetas en los arsenals propis del Estat, malgrat l' enamorament per aqueixa ditxosa Spezia que tan cara ls costa als contribuyents, tam-

bé s' encarregan modernament importentíssimes unitats navals de combat a las dressanas particulars de «Fratelli Orlando», de Liorna, y d' «Ansaldo», de Génova. Y aixó que 'ls arsenals anomenats Reals, augmentats fins ara al número de cinch ab la inauguració del de Palermo, no paran gayrebé may de treballar, devont éer constar ab justicia, en honor d' ells y de sos directors y demés personal, que treballan molt be y fins casi casi tan barato com las empreses industrials privadas.

Igualment, als Estats Units y a Alemanya, las principals construccions navals son obra de la industria particular. Austria Hungria, Russia, Turquia y 'l Japó, Grecia, las petites potencias sud-americanas, encarregan també sos vaixelles de combat a dressanas de constructors civils, dirigidas per homes privats.

Gayrebé tots los arsenals públics, en cambi, dintre d' aqueixas nacions susditas quedan reduhits avuy a gres magatzems de municions y a llochs de refugi y de reparació de las unitats de las escuadras. Tals son los famosos de Woolwich y de Portsmouth a Inglaterra, de Brooklyn als Estats Units, de Cherbourg a Fransa, de Dantzig y de Kiel a Alemanya. Unicament los arsenals italians conservan encara tota la plenitud d' activitat mixta, baix lo doble caràcter d' arsenals-dressanas. Ja havém dit lo perqué.

A Espanya, pel contrari, ni considerats, segons lo primer aspecte, es a dir, com a simples magatzems y com a ports de refugi, ni tampoch mirats baix lo segon punt de vista serveixen per res de bó ni conservar en favor seu cap rebó de ser. Com a ports de refugi, no n' hi ha ni un d' ells (ni 'l del Ferrol, ni 'l de Cádiz, ab preu feynas lo de Cartagena) que reuneixi las degudas condicions militars de bona defensa que avuy son necessarias, suposada la gran energia destructora moderns enginys de guerra.—Recórdis, a propòsit d' aixó, la inquietut que 's va sentí en tota Espanya allavors que 's parlava de si vindria ó no vindria en Watson a apoderarse de la escuadra espanyola de reserva acantonada dintre de Cartagena.—Com a simples magatzems d' efectes de guerra navals y terrestres los hi falta, segons acabém de fer remarcar, la deguda seguretat, y ademés falta saber si es que han estat may en prou bonas condicions para aprovisionarse ells mateixos y fins pera poguer conservar be tot alló que allí s' hi tanqués. En concepte de tellers de reparació no farém remarcar sino que qualsevol reforma important de ser consumada en l' extranjer. Lo «Numancia» y 'l «Victoria», en efecte, pera esser transformats de velles fragatas en acorassats de segona guarda costas, tingueren d' anar fins a las dressanas de «La Seyne», a Toulon. Aquí no hi ha ni gradas suficientes para certa vaixelles de gran tonelatje.

Per lo demés, com a dressanas de construccions noves, bastará recordar para establir sa inutilitat concausa que cap dels barcos mitjanament acceptables que haja tingut la Marina espanyola moderna ha sortit dels arsenals del Estat. Ni 'l «Pelayo», construhit a Toulon; ni 'l «Reina Regente», construhit a Glasgow; ni 'l «Cristóbal Colón», comprat a Génova; ni la vella «Numancia», feta a «La Seyne»; ni 'ls famosos acorassats (ó lo que fossin acabats a Bilbao; ni 'l flamant «Carlos V», llensat a l' aygua a Cadiz; cap, cap d' aqueixos ha sigut construhit sino per empreses particulars a Espanya ó fora d' ella. Son obra, en cambi, dels arsenals oficials tota aquella munió de barcassas desgarradas ó inútils que no serveixen ni pera navegar dintre d' un port.

Y consti encare que volém deixar apart la cuestió dels cuartos, porque potser hi hauria qui s' hi enfadés massa... No més dirém, empero, que d' aquells 225 milions de pessetas que votaren las nostras Corts en 1885 86 para reorganisar la Marina espanyola, avuy no n' queda ni rastre. En cambi, tampoch havém vist enlloch aquells famosos deu grandes cruceros acorassados, aquells sis cruceros protegidos de primera clase, aquella cuarentena de torpeders que se 'ns prometian allavors com a futura base de nostre poder militar naval del porvenir.

Pero lo que sí havém vist en que d' uns soi disant acorassats de segona, que han demostrat resultar inútils del tot, se 'n pagaren 19 milions per cada un; que del «Cristóbal Colón» nos ne ferem a la vora de 21, y que tot, en una parsula, ho havém anat pagent com si a la Espanya fossim a Ca l' ample; mentres que 's sostenian prou cars uns arsenals que no servían para res y mentres que a las nostras barbas los extrangers mateixos s' ho feyan ells y 'ns ho donavan fins a nosaltres tot molt més barato de lo que aquí ha costat sempre.

També havém vist pera major dissort nostra, com s' havían sostingut per anys y panys aquelles famosas comissions de Marina a la Xina y als Estats Units,

que no foren ni tantols prou expertas pera edonarse ab temps, la una dels progressos navals del Japó y 'l altra, dels de la nació nord-americana. La escuadra «yankee» del Pacífich a las ordres d' en Dewey estacionada a Hong-Kong, res los hi digué als flamants comissionats espanyols que hi residían. Los treballs incessants de las Dressanas de Brooklyn, de Filadelfia, de New-York, etc., res significaren tampoch para nosaltres en molt temps...

De las Comissions que encare hi ha a Inglaterra, a Fransa, a Alemanya y a Italia, poca cosa de bó podém esperar-ne; com no sian recomanacions com aquellas dels senyors Torelló y Concas a favor de la compra del «Colón», per un preu exhorbitant a la casa de Ansaldo...

Per lo demés, si al devant del departament de Marina; si particularment, al enfront de la Direcció dels arsenals del Estat; si hi possessin certs cossos ténichs de las degudas condicions, pero no més homes civils, es a dir, no marinos de vella tradició y de més revellits coneixements encare, sino enginyers joves y reformistas, projectistas atrevits, constructors hábils, allavors si que podríam oreure en la possibilitat de que unas semblants institucions y establiments oficials servissen para quelcóm de bó, tant com en la de la reorganización del material y dels serveys de la marina espanyola...

Mentres que aixís no sia, potser no deixarà de repetir-se tot sovint un cas tal com lo que 'ns passà a nosaltres a Madrid ab un general de la Armada, qui, tot ensenyantnos lo Musseu Naval, al mostrarnos un dels més moderns models d' acorassat inglés, nos digué ab la major bona fé: *ese es el PELAYO...* (1).

MANUEL XUCLÁ MAURICIO.

Lo del Transvaal

Com diguérem un altre dia, l' efecte causat a Inglaterra per las consecutivas desfetes dels generals Gatacre, Methuen y Buller, fou lo de convence al poble y als governants de que la guerra contra 'ls hoers era una cosa seria, una guerra de debó, que no pot compararse ab la guerra contra 'ls sudanesos ó contra 'ls afridis, sino que, en cas de cercarli ependant entre las guerras sostingudas per Inglaterra, deu recularse fins a la que sostingué a finals del sigle passat contra las sevas colonias del Nord d' América que forman avuy lo núcleo de la gran república dels Estats Units.

Aquesta convicció fou lo més trascendental del efecte causat a Inglaterra per las noticias dels seus repetits desastres. Es natural que devant d' una convicció que venia a cambiar per complet lo caràcter, las dificultats y las consecucions de la guerra anglo-boer, los inglesos prenguessin una de las duas determinacions: ó abandonar la empresa ó arrostrar tots los perills y tots los sacrificis del nou estat de cosas que als seus ulls se presentavan.

Los inglesos no han tardat a decidir-se pel segon camí. Considerant que Inglaterra no té més que enemics més ó menos encoberts en totes las otras nacions y que una prova de debilitat podria ser la senyal de que se li tiressin al demunt tots los que estan gelosos del seu inmens predomini, hon determinat seguir avant en lo camí emprés, ab clara conciencia de que, sigui 'l que 's vulga 'l resultat, será per ells la guerra del Transvaal un mal negoció.

Pera tenir probabilitats de vencer a las tropas coaligadas del Transvaal y Orange y impedir un alsament general de totes las colonias inglesas del Sud-Africa, es precis posar en joch tot lo poderiu militar d' Inglaterra.

Están ja designats los generals Roberts y Kitchener, lo primer com a generalíssim y 'l segon com a jefe del Estat Major del exército en campanya. Los dos tenen gloriosa historia y la seva fulla de serveys está plena de victorias obtingudas en las guerras colonials que en los últims anys ha sostingut l' imperi británich. La designació ha sigut encertada y no hi ha un sol diari inglés que no la aplaudeixi. Per aquest cantó, lo govern de la reyna Victoria ha fet tot lo que estava a la seva má, trayent, com dihém nosaltres, lo Sant Cristo gros.

Pero hi ha un punt de més difícil resolució. No es prou pers assegurar la victoria l' enviar a operacions a generals prestigiosos d' enlayrada categoria; es precis que aquestos puguin disposar de elements de guerra, en homes y en material, que siguin proporcionats a la importancia de la tasca que se 'ls hi confía.

A tota pressa s' están organisant a Inglaterra cossos d' exército para enviar a operacions y s' omplan barcos de material de guerra, especialment d' artilleria. No obstant, ab las midas fins ara presas no 's pot conse-

(1) Textual.

guir ni de molt lo contingent que 'ls menos pessimistas creuhen necessari.

Cal comptar en que, n' hi ha per molts dias fins a que arribin al teatre de la guerra los reforços que 's preparan, y tot fa suposar que durant aquest período de las armas no será pas favorable a Inglaterra y que cada fracàs sofert pels inglesos suposa un augment considerable en forsa moral y material dels seus enemics.

CRÓNICA

Observacions Meteorológicas

del dia 22 de Desembre de 1899

FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT

Horas d'observació	Barómetro aneroide	Grau d'humiditat	Pluja en 24 horas	Aigua evap. en 24 h.	Estat del cel	Observ. particular
9 m.	757	70		4.2	Ras	
3 t.	758	73				

Horas d'observació	TEMPERATURAS			VENTS direcció	NUVOLS	
	Máxima	Mínima	Ter. tip.		classe	can.
9 m.	Sol. 23	4	9	O.	Cumul	0.3
3 t.	Sombra 14		12	O.		0.4

Una nombrosa concurrencia assistí shir al matí al enterro del malhaurat jove D. Francisco Salvat Gusi, de qual mort ne donavam compte en nostra edició d' ahir.

Adornayan lo feretre tres coronas de flors naturals una d' ellas, la de la testera per medi d' una inscripció consignada en una ampla cinta morada, indicava que era present dels dependents de la casa mortuoria. Unaltra corona, de flors naturals també, era portada seguidament per tres jovens, en la que hi havia un gran lías blanch en quals penjants s' hi llegia lo nom del Orfeo del Centre de Lectura qui la dedicava al consoci de la mateixa societat.

La demostració del sentiment envers la atribulada familia Salvat, que espontaneament se feu ahir, ha de servir a aquesta d' un gran consol y satisfacció en mitj del dolor en que 's veu sumida per la inmensa pérdua que acaba de sufrir.

Los aficionados a la loteria estan ja en vespres de veure qui será lo mimat de la fortuna que li toqui lo «premi gros».

Avuy tot son esperansas y somnis de ventura; dintre pocas horas los escassos afortunats seluderán ab alegría la fausta noticia de sos premis; pero serán inmensos los desenganys dels aficionados als cálculs imaginaris de la lletera de la faula.

Lo recaudet en la Administració de Consums d' aquesta ciutat per diferents especies, durant lo dia d' ahir, puja a 1214.28 pessetas.

Diuen de Girona que en breu, s' establirà una fabrica de pa per lo sistema Schweitzer, que consisteix en convertir lo blat en aquell primordíal aliment, no desperdiciant cap de sos elements nutritius. Lo pá resultant d' aquesta fabricació resulta molt mes alimentici y sobre tot mes económic.

S' atribueix al ministre de la Guerra lo propòsit de crear en totes las unitats orgánicas del exército una plassa de mestre de la classe civil que tinga per missió ensenyar de llegir y escriure a tots los reclutas, pera que vinga a facilitar la instrucció rudimentaria.

En lo teatre de la Societat «Círcol Artístich Catalá» tindrà lloch demá a la nit una lluhida funció que la compondrá 'l següent programa:

Primer, Sinfonia a piano; segon, estreno del quadret dramátich en un acte de J. Tous Puey, titulat «Justicia popular»; tercer, la comedia en dos actes «A la lluna de Valencia»; finalisant la vetllada en un ball de reunió.

Se troba ja completament restablert de l' afecció que sufria, D. Lluís Cañellas. Ho celebrém.

Ab lo correu de San Sebastián arribà a Madrid lo cadavre del marqués de Vistabella. Fou posat a la capella ardent en son hotel de la Castellana y després enterrat a Sant Just.

Pel Govern civil se fá públich l' haverse registrat dos mines de mineral de plom una per D. Francisco Albiñana y Vila, en lo terme municipal de Bellmunt y altra en lo terme municipal de Falset.

Ha acabat casi per complet la recolecció de lo oliva a Tortosa, haventla accelerat los vents passats, que tiraren a terra las olivas que quedavan en los arbres.

La «Gaceta» de Madrid ha publicat una Real ordre, per la qual se nomena catedràtic d'Història y Geografia del Institut d'aquesta ciutat, a don Joaquim Botet.

Lo diumenge últim se va celebrar a Gràcia una reunió preparatòria per a fundar una nova societat regionalista que s' titularà «Centre Catalanià Graciense».

Segons notícies s'activen a Valladolid los treballs per a la celebració de la Assemblea de las Cambras de Comers y dels Centres industrials.

Ahir se van reunir las Juntas del Centre Mercantil, de la Cambra de Comers y de la Associació de dependents, ab objecte de disposar la rebuda que deu ferse als delegats.

La importació dels vins espanyols a Fransa en los onze primers mesos del corrent any pujà a hectòlitres 2.893.082. En 1898 importà 4.415.281, y en 1897 2.738.448.

Secció religiosa

Sant d'avy.—Santa Victoria.

Parroquia de Sant Francesch.

Demà a las 8 del matí tindrà lloch la Comunió en Ntra. Sra. de la Esperansa y a dos quarts de 4 se cantaràn las Matines de Nadal y desseguida lo Rosari y las últimas benehidas y Ave-Maria d' Advent. Lo diluns a las 6 del matí se cantarà la Missa del Gall adorantse en ella al Noy Jesús.

Sant de demà.—Sant Deiff.

Secció comercial

Bolsí de Reus

CARRER MONTEROLS, NÚMERO 27

Cotissació a Barcelona a las 4 de la tarde del dia d'ahir.

Interior	68'72	Cubas del 86	76'93
Orenses		Cubas del 90	65'06
S. Juan		Aduanas	97'60
Norts	49'90	Ob. 5 0/0 Almansa	95'
Fransas	45'50	Id. 3 0/0 Fransa	46'75
Filipinas			
PARIS			
Exterior	64'80	Madrid	
GIROS			
París	28'20	Londres	32'53

Se reben ordres per a operacions de Balsa. Compra y venta al contat de tota classe de valors cotissables d' Balsa. Descompte de cupons y compra de monedas d' or de tots los paissos.

J. Marsans Roí

Representant en Reus: JOAQUIM SOCIATS

CARRER SANTA AGNA, 26. (Teléfono núm. 21)

Cotissació a Barcelona a las 4 de la tarde d'ahir:

Interior	68'72	Aduanas	97'62
Exterior		Norts	49'90
Amortisable		Fransas	45'50
Cubas 1896	76'87	Orenses	12'55
Cubas 1890	65'	Obs. 6 0/0 Fransa	
Filipinas		Id. 6 0/0	46'50
Exterior París	65'	Id. 3 0/0	
GIROS			
París	28'20	Londres	32'53

Ordres de Balsa per a Barcelona Madrid y París.— Compra y venta al comptat de tota classe de valors.—Descompte de cupons.—Compra de monedas d' or y bitllets de tots los paissos.—Giros sobre Barcelona y Madrid.

Cambis corrents

en lo dia d'ahir donats per la Junta Sindical del Colégi de Corredors de Comers de la plassa de Reus.

CAMBIS EXTRANJERS

	Ops.	Diner.	Paper.
Londres 90 dias fetxa.		31'80	31'85
» 4 dias vista			
» vista		32'35	
París 90 dias fetxa			
París vista		27'90	
Marsella 90 dias fetxa			
Hamburg			

VALORS LOCALS

	DINER	PAPER	OPER.
ACCIONS			
Gas Reusense.	Ptas. 625		
Industrial Farinera	Ptas. 575		
Banch de Reus de Descomptes y Prestams			
Manufacturera de Algodón	110		
Companyia Reusense de Transvias	150		

MOVIMENT DEL PORT DE TARRAGONA

Entradas del dia 21

De Málaga y esc., en 8 dias, v. Jativa, de 793 ts., ab efectes, consignat a D. Anton Más.
De Génova y esc., en 7 dias, v. Sagunto, de 345 ts., ab efectes, consignat a D. Anton Más.
De La Nouvelle, en 1 dia, v. Italia Armonia, de 391 ts., en lastre, consignat a D. Enrich Terré.

Despatxadas

Pera Génova y esc., v. Italia Armonia, ab oli.
Pera Génova y esc., v. Jativa, ab efectes.
Pera Valencia y Marsella, ab efectes.

Anuncis particulars

SE NECESSITAN CUSIDORAS para la confecció de CAMISAS en la camiseria **EL SPORT.**—Carrer Llovera, 15.—Reus.

PERA LLOGAR

BOTIGA Y PIS ab aigua y gas y grans cups pera oli en lo carrer de Llovera número 18.

Donarà rahó don Esteve Rosselló, fuster. Arrabal alt de Jesús, núm. 24.

LLET PURA DE VACA

VAGAS SUSSAS

Hort de Pau Abelló

Se ven al carrer primer del Roser núm. 4.

Diversions públicas

Teatro Fortuny

COMPANYIA D'ÓPERA SARSUELA Y CÒMCA

baix la direcció del mestre director y concertador

Don Pau Gorgé

Funció per a avuy.—2.ª d'abona de la 4.ª serie.—

Lo somni en tres actes y cinch cuadros lletra de don Marián Pina Dominguez música del mestre Chapí, «El milagro de la Virgen».

Entrada a localitat 3 rals.—Id. al parais 2.

A las nou en punt.

Telégramas

Madrid 22.

Se diu que 'l govern acceptarà una esmena al projecte de ley sobre 'l treball de las donas y noys, en lo sentit de que las pensions que se senyalin a las viudas las perdrán en quant se casin de nou, y las de las hór-fanas cessaràn al arribar aquestes a la major edat.

—Segons comunica 'l governador de Toledo, entre las estacions de Quero y Villacanas están detinguts

varis trens per haver sofert averias la máquina d' un d'ells.

Primerament s' havia dit que havia ocorregut un topament; pero després s' ha desmentit la noticia. Empró se creu que hi ha 'l maquinista y un guardafreno ferits.

—Diu «La Correspondencia» que alguns prohoms que conferenciaren ahir ab lo senyor Pidal no sembla oposin dificultats a la aprobació del pressupost de Foment, tal com está, ab lo de la Trassatlántica inclusiu.

—Uns quants individus del Círcol Mercantil de Madrid demanan del senyor Costa que se celebri a Madrid una especie de meeting que sia com a modo de preparació per a una Assemblea general de productors, que se celebraria a Sevilla.

Semba que aquestos no 's mostran conformes ab lo senyor Paraiso, porque lo que li demanan es que continui l' actual estat de cosas.

—Lo govern te gran interès en errancar a las minorias la promesa de que passin a la aprobació de lo de la Trassatlántica y altres capítols del ministeri de Foment, avans de suspendres las sessions.

No se sab a qué obehirá aquest interès.

Lo que sí se sab es la oposició gamacista y la romerista han d'oposar obstacle al pressupost de Foment, ab lo de la Trassatlántica inclusiu.

—A Valencia s' están fent preparatius per a obsequiar a la senyora Pardo Bazán.

Enre 'ls obsequis, hi figura un banquet de 200 cuberts.

—De noticias del Transvaal no n' hi ha cap de interès.

Tot se reduheix a detalls y comentaris dels última combats ja coneguts.

Lo que s' diu es que la situació d' Inglaterra es cada vegada més crítica en lo teatre de la guerra.

—No se sab res de ficso respecte de la fetxa en que s' reanudaràn las sessions de las Corts.

—De París diuen que 'l govern té 'l propòsit de reprimir ab energia qualsevol manifestació que intentin fer los amiohs de Dérouléde.

Sembla que 'ls reaccionaris son los que s' agitan més.

París 22.

En la Bolsa de Londres ha baixat lo consolidat un y mitj per cent. Uns atribueixen aquesta baixa a que dephen haverse rebut noticias desastrosas del teatre de la guerra, y altres asseguran que la causa d' aquesta notable baixa se deu únicament a la quebra d' una important casa londonense.

Londres 21.—«The Daily Chronicle» publica un telégrama dihent que las tropas inglesas que s' troban al altre costat del Tugela s' han vist atacadas per un fort destacament boer que s' trobava amagat entre las malesas y que no sortiren a atacar als inglesos fins que 'ls tingueren al alcans de sos fusells.

Imp. de C. Ferrando.—Plassa de la Constitució

PASTILLAS FONT

Cloro-Boro-Sodicas a la Cocaína y al Mentol

Son lo millor remey en las laringitis catarrals en general, amigdalitis y faringo-laringitis, tant exudativas com ulcerosa y granulosa; tos faríngea, ronquera, afonia y en general en las inflamacions de la gola, etc.

Dipòsit general. Farmacia de A. SERRA.—REUS.

De venta en todas las bonas farmacias y principals droguerías.

¡AGRICULTORS!

No us deixeu enganyar ab caborias; lo barato sempre resulta car, y 'l que us vengui GUANO bo y molt barato, pensen que aixó no pot ser.

Per aixó cridem decididament la vostra atenció, puig ab anuncis pomposos y oferintvos barato us enganyen.

Per fer GUANO se 'n ha de ser molt coneixedor, y d' aixó n' hi han poch.

La millor garantia del GUANO marca «Aguila» es elaborat a Moncada, y 'ls treballadors que 'l fan son tan agricultors com vosaltres; ells podran dirvos si s' hi fa cap barreja que no sigui de lley; y las materias que s' emplean se gastan tal com venen del extranger.

Ab aixó, molta prevenció; y si voleu informarvos, podeu dirigirvos a n' els mateixos que 'l fan y ademés als representants de la casa, que us darán preus y condicions.

¡Lo barato es car!

Dipòsit a Reus: Tomás Piñol, Plassa de la Constitució, Droguería, (Casa Coder)

PERA NADAL

**Cromos, fototiplas
y tarjetas pera felicitacions**

Varietat en dibuixos y colors

Preus limitadissims

IMP. FERRANDO, P. DE LA CONSTITUCIÓ

OBRA NOVA

Fills ilustres de Reus

DE **Francisco Gras y Elias**

**3 pessetas exemplar.—Se ven en aque-
sta impremta.**

**Publicacions regionalistas que es
raben en aquesta Redacció.**

«La Renaixensa», diari de Catalunya, «La veu de Catalunya», diari de Catalunya, «La Nació Catalana», Quinzenali de Catalunya, «L'Art del Pagés», quinzenari, «L'Aurora», mensual de Catalunya, «Lo Teatro Regional», setmanari de Barcelona.—«La Veu de Montserrat», setmanari de Catalunya, de Vich.—«La Costa de Llevant», setmanari de Catalunya, de Blanes.—«L'Olotí», setmanari de Catalunya, de Olot.—«Las Cuatre Barras», setmanari de Catalunya, de Vilafranca del Panadés.—Lo Geronés», setmanari de Catalunya, de Girona.—«La Veu del Vallés», setmanari de Catalunya, de Granollers.—«El Vendrellen-
ses», setmanari de Catalunya, del Vendrell.—«La Revista Gallega», setmanari de la Coruña (Galicia).—«Euskalduna», «Euskazale», setmanaris de Bilbao (Bisca-
ya).—«El Eco del Guadalupe», setmanari de Alcañiz (Aragó).

LA GRESHAM

COMPANYIA INGLESA DE

Seguros sobre la vida

Y DE RENTAS VITALICIAS

FUNDADA A L' ANY 1848

**Polissas indisputables.—Beneficis Capitalisats.
Primas molt moderadas.**

LA GRESHAM te constituït lo dipòsit exigit per les Lleys fiscals vigents com garantia pera sos assegurats á Espanya.—Oficinas pera Catalunya, Plasa de Catalunya, 39, acera de la Ronda de la Universitat, Barcelona.—A Reus dirigir-se á D. LLUIS DE PEDRO, Plasa de Prim.

LA PALATINE

Companyia inglesa de

Seguros contra incendis, esplosions y accidents.

Capital: 34.000.000 de pessetas

Oficina pera Catalunya, Plasa de Catalunya, 39, acera de la Ronda de la Universitat.—Barcelona.

Comissionat á Reus, D. LLUIS DE PEDRO, Plasa de Prim.

Servey dels trens de viatjres

De Mora á Reus

SORTIDA		ARRIBADA	
4:19 m.	tren de mercancías ab cotxes de 3. ^a classe	7:54 m.	
5:45 m.	tren exprés ab cotxes de 1. ^a classe.....	7:01 m.	
8:44 m.	tren mercancías, cotxes de 2. ^a y 3. ^a classe	12:31 t.	
11:02 t.	tren correo ab cotxes de 1. ^a , 2. ^a y 3. ^a classe	1:53 t.	
5:23 t.	tren de mercancías ab cotxes de 3. ^a classe	8:48 n.	

De Reus á Mora

SORTIDA		ARRIBADA	
7:01 m.	tren de mercancías ab cotxes de 3. ^a classe	9:49 m.	
1:26 t.	tren correo ab cotxes de 1. ^a , 2. ^a y 3. ^a classe	8:14 t.	
3:58 t.	tren de mercancías ab cotxes de 3. ^a classe	6:29 t.	
7:03 n.	tren de id. ab cotxes 2. ^a y 3. ^a classe	10:06 n.	
9:23 n.	tren exprés ab cotxes de 1. ^a classe.....	10:31 n.	

De Reus á Barcelona

SORTIDA		ARRIBADA	
4:43 m.	tren correo ab cotxes de 1. ^a , 2. ^a y 3. ^a classe (1)	8:22 m.	Línea Vilafranca
4:43 m.	" " " " " " " " " " " "	9:44 m.	" Vilafranca
7:09 m.	tren exprés ab cotxes de primera classe.....	9:21 m.	
1:07 t.	tren de mercancías ab cotxes 2. ^a y 3. ^a classe	7:34 n.	
1:59 t.	tren correo ab cotxes de 1. ^a , 2. ^a y 3. ^a classe.....	8:08 t.	
6:35 t.	tren mixto ab cotxes de 2. ^a classe (2)	10:13 n.	

De Barcelona á Reus

SORTIDA		ARRIBADA	
5:25 m.	tren mixto ab cotxes de 2. ^a y 3. ^a classe (3)	10:17 m.	Línea Vilafranca
9:51 m.	tren correo ab cotxes de 1. ^a , 2. ^a y 3. ^a classe	1:04 t.	
11:15 m.	tren mercancías ab cotxes de 2. ^a y 3. ^a classe	6:35 t.	
1:55 t.	tren correo ab cotxes de 1. ^a , 2. ^a y 3. ^a classe	5:31 t.	
7:02 t.	tren exprés ab cotxes de 1. ^a classe.....	9:45 n.	

- (1) Trasbord á Sant Vicens.
- (2) Idem á Roda y Sant Vicens.
- (3) Idem á Sant Vicens y Roda.

Reus 1 de Juliol de 1899.

Ferrocarril económic de Reus á Salou

Servey de trens que regirá desde '12 d' Octubre de de 1899.

Sortidas de Reus.—4:10, 9:00 matí, 2:32, 5:48 tarde.

Sortidas de Salou.—4:56, 10:49 matí, tarde 5:10 y 7:25 nit.

Tranvia á vapor.—Sortidas de la estació: 11:20 y 7:50 nit.—Sortidas del Arrebal: 8:45 matí y 2:15 t.

Reus 26 de Septiembre 1899.

Sagells de la Unió Catalanista

Tots quants de nostres llegidors desitjin comprar Sagells de la «Unió Catalanista» y ne es vulguin molestar en enviarlos á buscar directament á Barcelona, poden adquirirlos á qualsevol hora del dia en nostra Redacció, mont sempre que 'ls hi convingui n trobaran en venda.

ALTAS

Baixas

pera la contribució

Se 'n venen en la impremta d' aquest diari.